

Nieuwsbrief Veilige dijken

Ontwikkelingen over waterkeringen voor het algemeen bestuur van Waterschap Peel en Maasvallei

Nummer 9, februari 2016

Beleidsontwikkelingen / Beheer en onderhoud

Beleidsplan waterkeringen Waterschap Limburg

In januari is een project gestart waarbij de waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas samenwerken aan de update van het beleidsplan waterkeringen. De beide plannen zijn qua looptijd aan verversing toe en de ontwikkelingen rondom nieuwe veiligheidsnormering en een nieuwe toetsystematiek maken dat op veel onderdelen nieuw beleid moet worden verankerd. Beide waterschappen zetten hier samen de schouders onder en vereffenen de verschillen van beleidsuitgangspunten al zoveel mogelijk.

Het project is erop gericht om medio 2016 een concept Beleidsplan waterkeringen voor Waterschap Limburg te hebben dat dan de formele inspraakprocedure doorloopt, zodat het begin 2017 formeel van kracht kan gaan. Daarmee leggen we een goede basis voor een vlotte start van dit onderdeel binnen Waterschap Limburg. Het beleidsplan schetst kaders voor diverse deelprocessen, zoals beheer- en onderhoud en vergunning en handhaving, en vormt een basis voor de 'klanteisen' vanuit het programma waterkeringen in de dijkversterkingsopgave.

Crisisbeheersing Waterschap Limburg

Op 1 januari 2017 zijn de beide Limburgse waterschappen gefuseerd tot Waterschap Limburg. Eén van de vooruitgeschoven zaken die dit jaar gereed moeten zijn, is de crisisbeheersing. Als er op 1 januari 2017 een calamiteit zou plaatsvinden, dan moet iedereen weten wat hij/zij moet doen. Dan moeten we die calamiteit net zo goed weten te bestrijden als nu, voor de fusie. Er wordt momenteel hard gewerkt aan verschillende belangrijke onderdelen:

- **Structuur en werkwijze van de nieuwe crisisorganisatie:** Wie doet wat tijdens een calamiteit en hoe schalen we op en af?
- **Calamiteitenbestrijdingsplannen:** Beide waterschappen hebben nu hun eigen plannen, deze worden in elkaar geschoven en geüniformeerd.
- **Opleiden, trainen en oefenen:** Alle medewerkers die een rol vervullen in de crisisorganisatie gaan we trainen in hoe de nieuwe crisisorganisatie werkt.
- **Informatiemanagement:** Het beschikken over actuele informatie die voor iedereen breed ontsloten is, is tijdens een crisis essentieel. Voor Waterschap Limburg willen we hier een impuls aan geven.

App voor waterstanden in Limburg gelanceerd

Op 1 februari is onze nieuwe unieke app WaterstandLimburg gelanceerd. Via deze app is 24 uur per dag, 7 dagen in de week de actuele waterstand en -afvoer te raadplegen van alle belangrijke Limburgse beken én de Maas. Hiermee is Limburg de eerste provincie in Nederland waar dergelijke informatie op deze manier wordt aangeboden. Met deze app komen de waterschappen tegemoet aan een wens van inwoners en agrariërs om op elk gewenst moment gemakkelijk waterstanden en -afvoeren te kunnen raadplegen. De app is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de beide Limburgse waterschappen en Rijkswaterstaat. De app is gratis te downloaden via de Appstore en Google Play en is geschikt voor smartphones en tablets. De informatie over de waterstanden en -afvoeren in Limburg is ook te raadplegen op de website www.waterstandlimburg.nl.

Noodplannen voor hoogwater

Eind oktober 2013 wees de APK-toets voor dijken uit dat 95% van de Limburgse dijken (100 km) niet voldoet aan de wettelijke normen en verdere verbeteringen dus noodzakelijk zijn. De voornaamste oorzaken zijn piping, stabiliteit en hoogte. Van de 100 km dijken is circa 25 km gepland in het dijkversterkingsprogramma vanuit Maaswerken. De resterende kilometers worden aangepakt via het landelijke hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Om tijdens hoogwater van de Maas toch een bepaald beschermingsniveau te bieden, zijn er noodplannen gemaakt. Deze zijn onderdeel van het Bestrijdingsplan Maashoogwater. De uitvoering van deze plannen ligt vast middels waakvlamovereenkomsten, die het waterschap heeft afgesloten met aannemers. Uiteraard met toezicht van het waterschap. Ook is er een categorie noodplannen van derden. Als een aannemer tijdens het hoogwaterseizoen werkzaamheden uitvoert, is hij verplicht een noodplan op te stellen in overleg met het waterschap. In een noodplan staan de maatregelen welke genomen moeten worden vanaf een bepaalde waterstand die het waterschap controleert en bewaakt. Ter ondersteuning ontvangt de aannemer een SMS-alert van het waterschap, zodat hij tijdig kan starten met het nemen van de afgesproken maatregelen. Vanzelfsprekend zijn de noodplannen overbodig, zodra de dijkversterkingsprojecten zijn uitgevoerd.

Dijkwachten

Tijdens het hoogwaterseizoen (oktober t/m maart) dragen 400 vrijwillige dijkwachten bij aan de veiligheid. Dijkwachten vinden het belangrijk om zich in te zetten voor de samenleving en veiligheid dichtbij huis. Het waterschap vindt het belangrijk dat de dijkwachten goed voorbereid blijven. 200 nieuwe dijkwachten zijn daarom in 2014 en 2015 opgeleid tot gecertificeerd dijkwacht. De overige dijkwachten die al langer deze functie bekleden, worden na het hoogwaterseizoen in het voorjaar van 2016 getraind 'ter opfrissing'. De opleiding bestaat uit een theorie en een praktijkgedeelte buiten op de dijk.

Afgelopen jaar hebben de dijkwachten al kennis gemaakt met de dijkwachten-inspectie-app. Ze vonden dit een hele vooruitgang. De inspectiegegevens en foto's van de dijk zijn immers direct beschikbaar op kantoor voor verdere verwerking of actie. Minder werk voor de dijkwacht en een beter beeld voor het Actiecentrum Maashoogwater. In januari zijn ongeveer vijftig smartphones met daarop de app verspreid onder de dijkwachtcoördinatoren. Deze worden gebruikt tijdens het lopen van een inspectieronde tijdens hoogwater.

Verwijderen risicovolle beplanting

Bomen op of bij een dijk vormen een risico voor de veiligheid, doordat ze bijvoorbeeld kunnen omwaaien en een groot gat achterlaten. Het waterschap heeft daarom alle beplanting op en bij dijken geïnventariseerd en wil honderden meest risicovolle bomen op dijken in Noord- en Midden-Limburg verwijderen. Hiermee verbetert ook de bereikbaarheid, beheerbaarheid en inspecteerbaarheid van de dijken. Want alleen door de dijken in goede conditie te houden, blijft het veilig wonen, werken en recreëren aan de Maas.

Afgelopen maanden is de lijst van geïnventariseerde risicovolle bomen kritisch bekeken. Zo hebben we het aantal bomen die we zo snel mogelijk willen verwijderen, met meer dan de helft kunnen terugdringen, omdat duidelijk is geworden dat op die locaties binnen vijf jaar dijkversterkingsprojecten staan gepland. Om de omgeving tegemoet te komen, combineren we het rooien van de bomen en de dijkversterkingswerkzaamheden zoveel mogelijk. Als het plan is om de dijk te verleggen, dan vormen betreffende bomen daarna zelfs geen risico meer.

Dijkversterking

Versterkte dijk in Ottersum feestelijk geopend

De versterkte dijk bij Maria Roepaen in Ottersum, gemeente Gennep is in november feestelijk geopend. Wethouder Jan Welles van de gemeente Gennep en portefeuillehouder Rein Dupont van Waterschap Peel en Maasvallei openden de dijk langs de Niers door hun handen in de klei te zetten. "Klei is wat ons verbindt", gaf Rein aan. "Ottersum en omgeving staan van oudsher bekend om hun keramiek en pottenbakkers. Zij werken met klei. Deze dijk is gemaakt van klei en

beschermt de inwoners van de regio tegen hoog water." In september 2014 zijn we gestart met de werkzaamheden aan de 800 meter lange dijk in Ottersum. De dijk is versterkt om aan de geldende veiligheidsnorm te voldoen. De dijk heeft nu een beschermingsniveau van 1:250. Om die norm te behalen is de dijk verbreed en voorzien van een erosiebestendige kleilaag. Met de oplevering van de dijk in Ottersum zijn alle 'restwerkzaamheden Maaswerken' afgerond.

Projectbesluiten Maaswerken

Begin december ontvingen we van het projectteam Maaswerken het projectbesluit voor de dijken in Afferden en Bergen. De planstudies voor Afferden en eiland van Bergen zijn kwalitatief voldoende bevonden om te kunnen starten met de realisatie van de dijkverbetering. WPM diende ook de planstudie voor de dijkkring Mook in. Maaswerken heeft aangegeven nog geen projectbesluit te kunnen nemen over deze dijkkring. De dijkkring Mook heeft een relatie met de Lob van Gennep waarbij meerdere partijen betrokken zijn. Als de besluitvorming rond de Lob van Gennep vertraagt, zal er waarschijnlijk een gesplitst projectbesluit komen voor de dijkkring Mook zodat we daar kunnen starten met een deel van de realisatie.

Infoavonden Lottum, Grubbenvorst en Neer van start

Op dinsdagavond 15 december zijn we gestart met een serie informatieavonden over de dijkversterking in Lottum, Grubbenvorst en Neer. De bijeenkomsten vinden plaats naar aanleiding van het bestuurlijk genomen besluit over de voorkeursvarianten. Op 15 december stond het projectteam voor een volle zaal in Lottum. Circa 70 aanwezigen luisterden naar ons verhaal. Tijdens een plenaire presentatie vertelden we over de noodzaak tot dijkversterking en dat we kiezen voor de aanpak om de bestaande dijk op te hogen en grotendeels binnendijks te verbreden. Na het plenaire deel was er ruim de tijd om kaarten en tekeningen te bekijken en het gesprek aan te gaan. Dit kwartaal nog willen we het ontwerp projectplan Waterwet ter inzage leggen en we streven ernaar om begin 2017 te starten met de dijkversterking in Lottum. De informatieavonden voor Grubbenvorst en Neer zijn gepland op 15 februari en 23 februari 2016.

Gesprekken over bomenkap in Bergen/Aijen, Afferden en Mook

Vanwege de dijkversterking en de veiligheid van de dijk moeten we in Bergen en Aijen zo'n 200 bomen kappen. Vanuit de dorpsraden van beiden dorpen is kritisch gekeken naar deze kap.

Inmiddels werkt het waterschap samen met de dorpsraden, de gemeente en Rijkswaterstaat aan een compensatieplan. Daarbij staat centraal dat de dorpen na de dijkversterking een aantrekkelijk aanzien blijven behouden. Met betrekking tot de kap van bomen in Afferden en Mook lopen gesprekken met de gemeenten.

Start verkenningfase Steijl-Maashoek, Thorn en Heel

De HWBP-projecten Steijl-Maashoek, Thorn en Heel starten in 2016 met de verkenningfase. Afgelopen december zijn de plannen van aanpak 'Verkenningfase' ingediend bij het HWBP-programmabureau voor een review door collegabeheerders. Deze review vindt voor de beschikkingstoets plaats en richt zich op het inventariseren van risico's die het waterschap loopt bij het uitvoeren van het plan. Het project Steijl-Maashoek is een korte tracé in de dijkkring van Venlo met een urgent veiligheidsprobleem. De inpassing in de omgeving is hier één van de aandachtspunten.

In het project Thorn integreren we een dijkteruglegging in het project. We bekijken nu hoe we deze dijkverlegging, een zogenaamde systeemwerkingsmaatregel uit het Deltaprogramma, in een samenwerking met Rijkswaterstaat, provincie en gemeente uit kunnen voeren. De dijkkring Thorn is via het watersysteem verbonden met de dijkkring Heel. We zoeken nu uit of we de projecten Thorn en Heel gecombineerd kunnen uitvoeren.

Diederik Timmer programmamanager dijkversterking

Vanaf 15 maart 2016 wordt Diederik Timmer de nieuwe programmamanager dijkversterking. Diederik Timmer, momenteel werkzaam bij Rijkswaterstaat als directeur Netwerkontwikkeling Zuid-Nederland, heeft ruim 10 jaar ervaring met grote uitvoeringsprojecten binnen de overheid. Dit in verschillende rollen waaronder die van opdrachtgever en programmamanager. Namens het Rijk was Timmer opdrachtgever voor het A2 Tunnel project in Maastricht en voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. Daarnaast was hij programmaverantwoordelijk voor alle verkenningen en planstudies in de regio Noord-Brabant en Limburg voor wegen en water. Denk aan de A27, verbreding A2, N65 en het Deltaprogramma. Diederik Timmer heeft ruime kennis en ervaring en een groot netwerk in de waterwereld. "In New Orleans heb ik, als uitgezonden Nederlandse wateradviseur, gezien wat er kan gebeuren als waterveiligheid niet goed geregeld is. Daarom ben ik blij dat ik met deze opdracht kan werken aan de waterveiligheid in Limburg."

Recent heeft het bestuur van Waterschap Peel en Maasvallei besloten om de ambitie van de uitvoering van het dijkversterkingsprogramma te versnellen. De opdracht voor de programmamanager is dat hij, samen met het bestaande team, de opgave trekt en versnelt en de organisatie verder vorm geeft.

Dijkversterkingsplan Gieterijweggetje Blerick ter inzage

Van 16 december tot en met 27 januari 2016 lag het ontwerp-projectplan van de dijkversterking 'Bij de Oude Gieterij' in Blerick ter inzage. In recordtempo heeft Projecten Dijkversterking vanaf maart dit jaar gewerkt aan het ontwerp voor de dijkversterking. Het versterken van de dijk 'Bij de Oude Gieterij' in Blerick is het eerste project voor WPM dat valt onder het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Op 8 december heeft het Dagelijks Bestuur het ontwerp-projectplan met leggerwijziging vastgesteld en is het plan ter inzage gelegd. Met de terinzagelegging start de procedure en kan een ieder een zienswijze tegen het plan indienen. Zonder rechtsgang wordt de dijkversterking in 2016 uitgevoerd.

Colofon

Waterschap Peel en Maasvallei beheert, onderhoudt en versterkt de dijken in Noord- en Midden-Limburg. Deze nieuwsbrief *Veilige dijken* is een uitgave van het programma *Waterkering* voor de algemeen bestuursleden van Waterschap Peel en Maasvallei en wordt ook actief verspreid aan andere geïnteresseerden. De nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar. Reacties op deze nieuwsbrief zijn van harte welkom bij Wido Derks, wido.derks@wpm.nl.

Voor meer informatie, vragen of afstemming over waterkeringen, kunt u terecht bij:

Bestuurlijk:	Rein Dupont, portefeuillehouder Waterkering, rein.dupont@wpm.nl
Strategie en beleid:	Enno Kuipers, programmamanager Waterkering, enno.kuipers@wpm.nl
Dijkversterking:	Jacques Vrusch, projectmanager Dijkversterking, jacques.vrusch@wpm.nl
Beheer en onderhoud:	Wido Derks, procesmanager Waterkeringenbeheer, wido.derks@wpm.nl